

ТУ

МЕТОДИЧНИЙ
ПОСІБНИК
З ДИСЦИПЛІНИ
ТИПОГРАФІКА
ДЛЯ СТУДЕНТІВ
4 КУРСУ

ПРО

GRA

PHY

Т **У**
ПРО
G **R** **A**
Р **Н** **У**

МЕТОДИЧНИЙ
ПОСІБНИК
З ДИСЦИПЛІНИ
ТИПОГРАФІКА
ДЛЯ СТУДЕНТІВ
4 КУРСУ

Методичні вказівки з дисципліни «Типографіка»
для студентів IV курсу спеціальності 6.020207 – «Дизайн»
спеціалізації «Графічний дизайн» –
Х. : ХДАДМ, 2020. – 48 с.

Укладач:

Марія Ісмайлова, дизайнер-графік, викладач кафедри
графічного дизайну ХДАДМ

Рецензенти:

О.В. Ганоцька, зав.кафедри графічного дизайну ХДАДМ,
кандидат мистецтвознавства, доцент;

Н.Ф. Сбітнева, кандидат мистецтвознавства, професор кафедри
графічного дизайну ХДАДМ;

Методичні вказівки призначено для аудиторної та самостійної роботи
студентів денної та заочної форми навчання під час вивчення дисципліни
«Типографіка» з метою сприяти оволодінню студентами основ
типографічних засобів.

У якості ілюстративного матеріалу використано практичні завдання,
виконані студентами IV курсу спеціалізації «Графічний дизайн»
(денне та заочне відділення).

Затверджено кафедрою «Графічний дизайн»,
протокол № від « » січня 2025 р.
Рекомендовано до друку методичною радою ХДАДМ,
протокол № від « » січня 2025 р.

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	6
ВСТУП	8
<i>Тема 1</i>	
ШРИФТ ЯК ОСНОВНИЙ ЗАСІБ ФОРМОУТВОРЕННЯ	10
<i>Тема 2</i>	
ФУНКЦІОНАЛЬНІ МОЖЛИВОСТІ ШРИФТУ ТА ВЕРСТКИ	8
<i>Тема 3</i>	
МОДУЛЬНА СІТКА В ТИПОГРАФІЦІ	10
<i>Тема 4</i>	
ДИЗАЙН І ВЕРСТКА ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ	22
20 ПРАВИЛ ТИПОГРАФІКИ	38
ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК	48
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	50

ВСТУП

Типографіка — художній твір, продукт творчої системи оформлення стилю та особливості типографічних елементів видання.

Типограф обирає шрифт, встановлює формати, komponує літери, слова, текст, шпальти, колонки, сторінки, розвороти. Просторова організація тексту — найбільш творчий момент діяльності. У цьому сенсі типографіка — графіка розміщення, мистецтво експозиції двомірних форм на площині, художній засіб, завдяки якому оформлюється графічний друкований текст за допомогою складання й верстання.

Одним з основних напрямів функціонування типографіки сьогодні є її широке застосування у дизайні поліграфічної продукції. Ця величезна сфера художньо-проектної діяльності охоплює галузі книжкової продукції, модних журналів, рекламну презентацію товарів і послуг, пакування тощо. Типографіка є засобом художньо-образного рішення друкованих видань, складовою комунікативного процесу, де адресант через закодоване звернення намагається донести до споживача певну інформацію з метою створити установку на конкретні дії.

З точки зору сучасного графічного дизайну типографіка є знаковою системою, що забезпечує передання споживачеві вербальної інформації. Художньо-виразні можливості типографіки у рішенні проектних завдань дозволяють підкреслити естетичну складову поліграфічної продукції, зробити повідомлення виразним і емоційно забарвленим, а завдяки тому більш привабливим і результативним.

Завдання типографіки — слугувати для передання письмової інформації. Типографіка друкованого видання обмежена в просторі двох вимірів, і дизайнер, виконуючи типографічне оформлення тексту, вирішує такі завдання: знаходить гармонійне співвідношення розташування одного елемента до іншого, використовує контраст кеглів шрифту, визначає характер взаємин між площинами й тонами сірого відтінку. Типографіка є способом збереження й передання вербальної інформації за допомогою абстрактних знаків; засобом комунікації і візуалізації змісту повідомлення; важливою складовою графічного дизайну, оскільки забезпечує гармонійне сприйняття глядачем текстової друкованої продукції.

В основі поняття «типографіка» — уявлення про багаторазове повторення відбитку. Друкар обирає шрифт, встановлює формати, набирає і верстає, тобто komponує готові літери, слова, текстові блоки, лінійки, колонки, сторінки, розгортки тощо. Просторова організація тексту — ключовий і найбільш творчий момент діяльності й, у цьому сенсі, типографіка — мистецтво розташування, експозиції двомірних форм на площині за допомогою складання й верстання.

Важливо, що це стосується лише друкованих видань, адже можливості сучасної типографіки є значно ширшими, ніж робота на площині друкованого аркушу. Дизайн і верстання тексту складається з вибору гарнітури, кегля, довжини рядків і відстані між ними, зміни прогалів між літерами (кернінг) і групами літер. За допомогою моделювання й монтажу типографічної композиції створюються художні образи.

Термін «типографіка» походить від грецької: *typos* — «відбиток» і *grapho* — «пишу, креслю».

Типографіка — графічне оформлення друкованого тексту за допомогою складання, проектування графічних елементів та візуальних текстів.

ЗАВДАННЯ 2

Розробка типографічного плакату на основі шрифтової фрази у стилі постмодернізм.

Завдання:

- розробка стилістики плакату, вибір гарнітури шрифту (максимальне використання - дві гарнітури шрифту), за бажанням можна використовувати допоміжні графічні елементи;
- проекування плакату з урахуванням асоціативних можливостей шрифту та композиції для досягнення передачі змісту;
- пошук яскравої візуально-образної мови типографічного плакату.

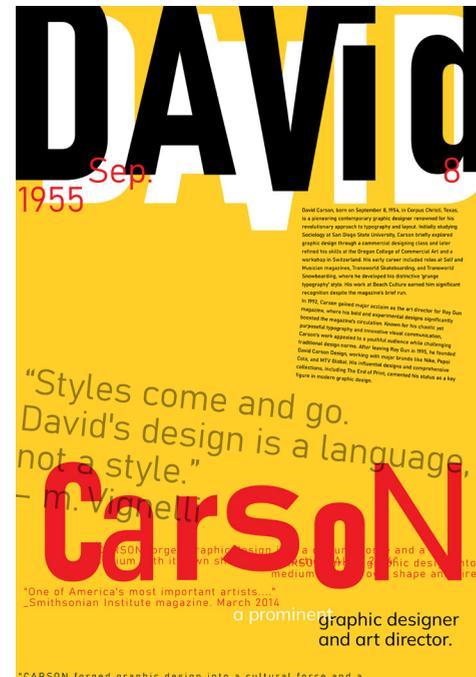
Формат: 70 x 100 см,

Кольорова гамма: чб + 1-2 кольори

Постмодернізм (1970-2000)

Характерні риси постмодернізму: використовується сплав різних стилів минулого, використовуючи їх з іронічним ефектом. Відходячи від модернізму, постмодернізм прагне привнести невизначеність і контраст в порядок і простоту сучасних стилів. Боротьба значущості фону в композиції. Відмова від модульних сіток, правил і принципів. У типографіці – можливість використання будь-яких шрифтів, від поєднання класичних шрифтів до акцидентних та рукописних написів.

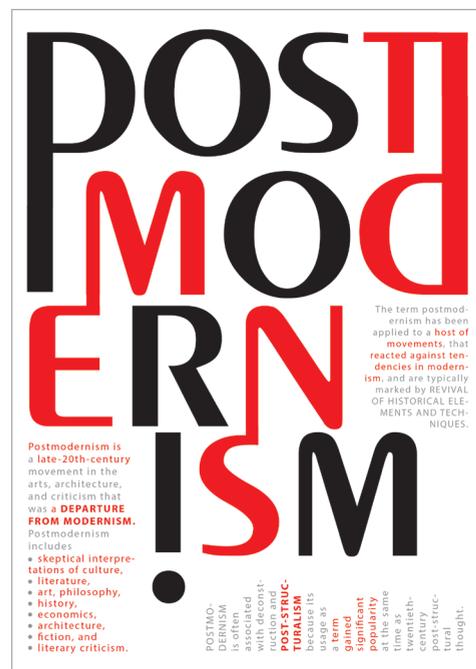
- Оксана Панасенко
- Дар'я Тригуб
- Дмитро Шевченко
- Дар'я Тригуб
- Анастасія Кулагіна

2

3

1

4

5

5

5-11. Самойлова Дар'я

7

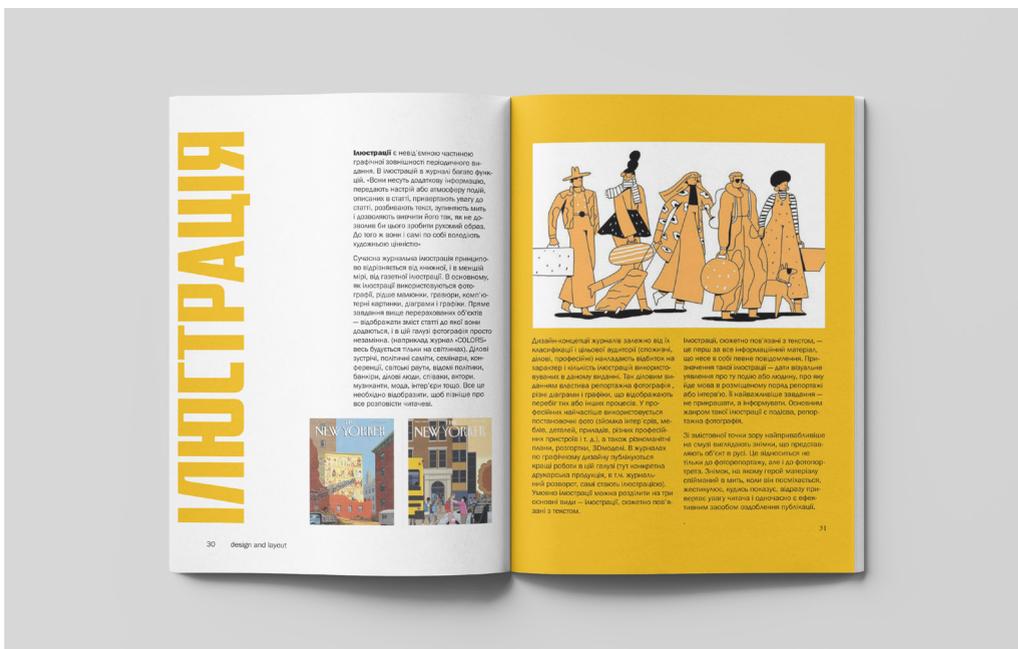
8

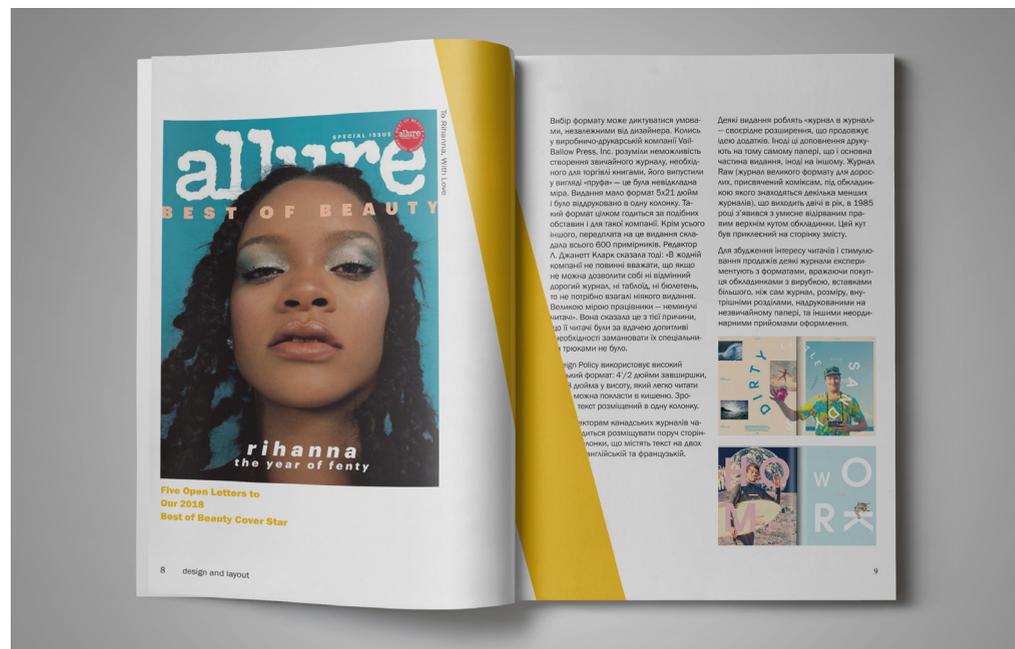
9

10

6

11